

پاسخنامه

دهم انسانی

۱۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۱)	دانیال آرکیش، مهدی اسفندیاری، آروین حسینی، نریمان فتح‌اللهی، زانیار محمدی
علوم و فنون ادبی (۱)	عزیز الیاسی‌پور، مبین حسن‌زاده، زینب غلامعلی‌زاده
علوم و فنون ادبی (۱) – سؤال‌های «آشنا»	برگزیده از سؤالات کتاب جامع
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی، یاسین ساعدی، فاطمه صفری
عربی، زبان قرآن (۱)	امیرحسین زارعی، آرمین ساعدپناه، سید علیرضا صفوی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم شیرودی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	صفا حاضری، زهرا کتیبه، امیرحسین کاروین، جواد میربلوکی
منطق	محمد رضایی‌نقا، محمد قاسمی، پارسا وکیلی
اقتصاد	سارا شریفی، فاطمه صفری، احسان عالی‌نژاد، سارا معصوم زاده

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، احسان غنی‌زاده	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان	الهام محمدی	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	یاسین ساعدی، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی‌پور
عربی، زبان قرآن (۱)	آرمین ساعدپناه	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، آیدین مصطفی‌زاده	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	محدثه صفاری	محدثه صفاری	زهرا دامیار، فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، فاطمه نعمت‌اللهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	فاطمه فهیمیان	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرا دامیار
مسئول دفترچه	فاطمه رئیس‌زیدی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سجاد حقیقی‌پور
حروفچین و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۳»

(نریمان فتح‌اللهی)

۶۸ درصد داده‌ها در این بازه هست:

$$(\bar{x} - \sigma, \bar{x} + \sigma) = (25, 45)$$

$$\left. \begin{aligned} \bar{x} - \sigma &= 25 \\ \bar{x} + \sigma &= 45 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \bar{x} = 40, \sigma = 5$$

$$\sigma = 5 \Rightarrow \sigma^2 = 5^2 = 25$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۸)

۲- گزینه «۱»

(آروین حسینی)

اگر در داده‌هایمان داده دورافتاده نداشته باشیم، از بین شاخص‌های مرکزی، بهتر است از میانگین ($\bar{x}$) و از بین شاخص‌های پراکندگی، بهتر است از انحراف معیار (σ) استفاده کنیم.

(معیارهای پراکندگی، صفحه ۹۴)

۳- گزینه «۴»

(موری اسفندیاری)

$$IQR = 22 \Rightarrow Q_3 - Q_1 = 22$$

$$\Rightarrow Q_3 + Q_1 = 42$$

$$\begin{aligned} &+ \\ \hline &\Rightarrow Q_3 = 37, Q_1 = 5 \end{aligned}$$

چارک اول، برابر میانگین ۴، b است:

$$5 = \frac{4+b}{2} \Rightarrow 4+b=10 \Rightarrow b=6$$

چارک سوم، برابر میانگین ۳۶ و a است:

$$37 = \frac{36+a}{2} \Rightarrow 74=36+a \Rightarrow a=38$$

$$\Rightarrow b+a=6+38=44$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه ۹۴)

۴- گزینه «۴»

(دانیال آرکیش)

$$4, 6, 7, 8, 10, \quad \downarrow \quad 12, 14, 18, 20, 24$$

$$Q_1 \quad Q_2 = \frac{10+12}{2} = 11 \quad Q_3$$

با توجه به نمودار جعبه‌ای، α همان دامنه میان چارکی است، پس:

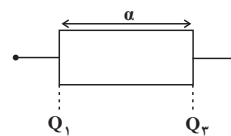
$$\alpha = Q_3 - Q_1 = 18 - 7 = 11 \Rightarrow \alpha = 11$$

 β هم همان چارک سوم است، پس:

$$\Rightarrow \beta = Q_3 = 18$$

$$\Rightarrow \alpha + \beta = 11 + 18 = 29$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

۵- گزینه «۳»

(آروین حسینی)

جدول مربوط به این نمودار به صورت زیر است:

x_i	۲	۴	x	۹
f_i	۱	۵	f	۲

چون تعداد داده‌ها زوج است (۱۲ تا)، پس میانه برابر میانگین داده‌های ششم و هفتم است، با توجه به جدول:

$$\frac{x_i}{f_i} \begin{array}{c|c|c|c|c} 2 & 4 & x & 9 \\ \hline 1 & 5 & f & 2 \end{array} \Rightarrow \text{میانه} = \frac{4+x}{2}$$

از طرفی میانگین برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{1(2) + 5(4) + 4(x) + 2(9)}{1+5+4+2} = \frac{40+4x}{12} = \frac{4(10+x)}{12} = \frac{10+x}{3}$$

حال:

$$\frac{10+x}{3} = \frac{4+x}{2} + \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{10+x}{3} - \frac{1}{3} = \frac{4+x}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{9+x}{3} = \frac{4+x}{2} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 18+2x=12+3x \Rightarrow x=6$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۹)

۶- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

از طریق شمارش نقاط می‌فهمیم که تعداد داده‌ها ۱۹ می‌باشد، بنابراین داده دهم، $(x_{10} = 8)$ میانه و داده پنجم، $(x_5 = 5)$ چارک اول می‌باشد، بنابراین داده‌های بین داده پنجم تا دهم برابر است با:

۵، ۶، ۶، ۷

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{5+6+6+7}{4} = \frac{24}{4} = 6$$

$$\sigma^2 = \frac{(5-6)^2 + 2(6-6)^2 + (7-6)^2}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۹)

۷- گزینه «۳»

(آروین حسینی)

داریم:

$236^\circ \times \frac{\text{فراوانی کارکنان ارشد}}{\text{فراوانی کل کارکنان}}$ زاویه مربوط به کارکنان ارشد

$$\Rightarrow \alpha = \frac{f}{n} \times 236^\circ \Rightarrow \alpha = \frac{120}{30+90+180+120+30} \times 236^\circ = \frac{120}{450} \times 236^\circ = 96^\circ$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۹)

۸- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

در نمودار جعبه‌ای شعاع دایره‌ها همواره متناسب با جذر مقادیر متغیر سوم می‌باشد.

(نمودارهای چند متغیره، صفحه ۱۱۲)

۹- گزینه «۴»

(زانیار مموری)

در نمودار جعبه‌ای نسبت متغیر سوم با مربع نسبت شعاع‌ها برابر است.

$$\frac{x_A}{x_B} = \left(\frac{r_A}{r_B} \right)^2$$

$$\frac{r_A}{r_B} = \sqrt{2}, \left(\frac{r_A}{r_B} \right)^2 = \frac{x_A}{x_B} \Rightarrow (\sqrt{2})^2 = \frac{19}{x_B} \Rightarrow 2x_B = 19$$

$$\Rightarrow x_B = 9.5$$

(نمودارهای چند متغیره، صفحه ۱۱۱)

۱۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

$$\bar{x} = 75 \Rightarrow \frac{50+70+b+100}{4} = 75 \Rightarrow 220+b=300$$

$$\Rightarrow b=80$$

$$150 = \text{میانه قدها} \Rightarrow 130, 140, a, 170$$

$$150 = \frac{140+a}{2} \Rightarrow 140+a=300 \Rightarrow a=160$$

پس زوج مرتب (b, a) برابر با (۸۰، ۱۶۰) خواهد بود.

(نمودارهای چند متغیره، صفحه ۱۱۱)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- گزینه ۱

(زینب غلامعلی زاده)

جناس ناهمسان ← سر، در / جناس همسان ← «تنگ» اول به معنی بار شکر و «تنگ» دوم، به معنی دهان کوچک است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: فاقد جناس همسان و ناهمسان است. هر دو «طومار» به یک معنی به کار رفته‌اند و آرایه واژه‌آرایی ایجاد کرده‌اند. طومار به معنی نامه بلند است.

گزینه ۳: فاقد جناس همسان و ناهمسان است. هر دو «چنگ» به معنی ساز موسیقی به کار رفته است.

گزینه ۴: فاقد جناس ناهمسان است. / جناس همسان ← «میری» اول به معنی امیر بودن (پادشاه بودن) و «میری» دوم به معنی مُردن است. (بدیع لفظی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۱۲- گزینه ۴

(عزیز الیاسی پور)

در بیت گزینه ۴، «عشق آسمانی است و مصراع دوم، تأییدی بر این مطلب است.

(سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۱۳- گزینه ۱

(کتاب آبی)

اشفاق در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: محبتان - محبت

گزینه ۳: گریه - گریان

گزینه ۴: خندان - نخندند

(بدیع لفظی، صفحه ۹۹)

۱۴- گزینه ۱

(زینب غلامعلی زاده)

واج‌آرایی صامت «د» و «ر» و مصوت «ا» - «داغ» در مصراع اول به معنی سوختگی و در مصراع دوم، به معنی مهر و نشانی است که روی غلام یا برده می‌زنند تا شناخته شود. بنابراین جناس تام دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: فاقد اشتقاق است. «دوش» اول به معنی دیشب و «دوش» دوم به معنی کتف است؛ پس جناس تام دارد.

گزینه ۳: کلمات دو به دو با یکدیگر سجع ندارند؛ بنابراین فاقد موازنه است. / واج‌آرایی مصوت بلند «ا» مشهود است.

گزینه ۴: فاقد جناس است. «گذشت» و «بگذرم»، اشتقاق ایجاد کرده‌اند. (بدیع لفظی، ترکیبی)

۱۵- گزینه ۲

(مبین حسن زاده)

بیت گزینه ۲، فاقد تشبیه و دارای جناس تام میان «خطر» اول و سوم (به معنای حادثه) با «خطر» دوم (به معنای ارزش) است و هم‌چنین، واژه‌آرایی کلمه «خطر» وجود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اضافه تشبیهی (بحر فنا) و جناس تام در واژه «لب» وجود دارد. «لب» اول به معنای ساحل و «لب» دوم به معنای عضوی از چهره است.

گزینه ۳: علاوه بر جناس تام کلمه «بازم» و واژه‌آرایی، تشبیه نیز به چشم می‌خورد.

گزینه ۴: دارای واژه‌آرایی و فاقد جناس است. هر دو «چنگ» معنای یکسانی دارند.

(بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۶- گزینه ۴

(کتاب آبی)

در بیت چهارم «بگو» و «تو»، مصوت مشترک برای هم‌قافیه‌شدن ندارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نقش‌ها - لقا (حرف مشترک: ا)

گزینه ۲: مرده‌تر - مضطر (حروف مشترک: ر)

گزینه ۳: بزد - معتمد (حروف مشترک: د)

(قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۱۷- گزینه ۲

(زینب غلامعلی زاده)

واژگان قافیه این بیت، «جا» و «ما» است که مصوت بلند «ا»، اساس قافیه قرار گرفته است؛ بنابراین، قافیه بر مبنای قاعده ۱ است؛ در حالی که قاعده قافیه سایر ابیات، «۲» است.

حروف مشترک سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اد

گزینه ۳: و

گزینه ۴: ان

(قافیه، صفحه ۹۰)

۱۸- گزینه ۴

(کتاب آبی)

در بیت گزینه ۴، «نو» و «رو»، کلمات قافیه و (و) حروف قافیه است.

(قافیه، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۱۹- گزینه ۱

(زینب غلامعلی زاده)

بیت «الف»: «نوا» در مصراع اول به معنی «ساز و برگ» و در مصراع دوم، به معنی «نغمه» است؛ بنابراین، بیت فاقد ردیف است.

بیت «ه»: «برابرت» و «برت»، واژگان قافیه‌اند و «ت» در حکم حرف الحاقی است.

(قافیه، صفحه ۸۹)

۲۰- گزینه ۲

(عزیز الیاسی پور)

در بیت صورت سؤال و سه گزینه دیگر، عاشق باید درد عشق را تحمل کند و حق شکایت ندارد؛ اما در بیت گزینه ۲، عاشق، معشوق را از جفا برحذر می‌دارد.

(مفهوم، صفحه ۱۰۱)

علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال‌های «آشنا»

۲۱- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

نوع نثر عبارت گزینه «۱»، فنی و نوع نثر سایر گزینه‌ها، موزون است.

واژگان پدیدآورنده سجع در عبارات موزون:

گزینه «۲»: شنوایی، دادی، بازخواندی، گشتی

گزینه «۳»: همی ریخت، همی خورد، همی خواست

گزینه «۴»: جواز، جهاز / امان، عیان

(سبک‌شناسی، صفحه ۸۳)

۲۲- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

در گزینه «۱»، «درفش و رخس» قافیه‌های بیت هستند؛ ولی با هم جناس ندارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «چمن» و «سمن»

گزینه «۳»: «خو» و «بو»

گزینه «۴»: «باره» و «خاره»

(برج لفظی و قافیه، ترکیبی)

۲۳- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

«جناس همسان» در بیت «د»: دیوان (انسان‌های بدکردار) - دیوان (دفتر شعر)

«جناس ناهمسان» در بیت «الف»: «جهان و نهان»

«تشخیص» در بیت «ج»: مورد خطاب قرار گرفتن باد

«تضاد» در بیت «ه»: فنا و بقا

«تلمیح» در بیت «ب»: داستان حضرت خضر و «آب بقا» (آب حیات)

(بیان و برج، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

در این بیت، «شانه» جناس همسان دارد: در مصراع اول: کتف / در مصراع دوم: وسیله آرایش مو

(برج لفظی، صفحه ۹۷)

۲۵- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

ابیات «الف»، «ب» و «ت» هر یک، دو قافیه پایانی دارند:

الف) قافیه اصلی: مکین و زمین / قافیه دوم: مکان و زمان

ب) قافیه اصلی: شمع و جمع / قافیه دوم: دل گشا و جان‌فزا

ت) قافیه اصلی: سر و پر / قافیه دوم: رسید و پرید

(قافیه، صفحه ۹۱)

۲۶- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

«دوشم» در پایان دو مصراع معنای متفاوتی دارد؛ بنابراین ردیف نیست و قافیه به حساب می‌آید. «دوش» در پایان مصراع اول: کتف، شانه و «دوش» در پایان مصراع دوم: دیشب / «م» حرف الحاقی است و بنابراین، قافیه بیت، براساس تبصره «۱» (دارابودن حروف الحاقی) است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «و» حروف قافیه، مطابق قاعده «۲»

گزینه «۲»: «باش» و «خواجسته‌اش» کلمات قافیه هستند و بیت فاقد قافیه دوم است.

گزینه «۴»: «آمدیم» در پایان دو مصراع ردیف است. کلمات قافیه «کار» و «امیدوار» هستند که فاقد حرف یا حروف الحاقی می‌باشند.

(قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۲۷- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

حروف قافیه، «ین» و حروف الحاقی قافیه «ی» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «م» حروف قافیه است و حروف الحاقی ندارد.

گزینه «۲»: بیت، قافیه ندارد و لزوماً، حروف الحاقی نیز ندارد.

گزینه «۴»: حروف قافیه «ین» است و حروف الحاقی «ی» است نه «نی».

(قافیه، صفحه ۹۱)

۲۸- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

ردیف در ابیات صورت سؤال، «کُن، کمال این است و بس» است.

(قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۲۹- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی‌پور)

در بیت صورت سؤال و گزینه «۳»، بر وفاداری در عشق تأکید شده است.

توجه: در سؤالات قرابت معنایی، باید دقیق‌ترین و نزدیک‌ترین گزینه را انتخاب کنید. بیت پاسخ، نباید چیزی اضافه یا کم داشته باشد. مثلاً در گزینه «۴» هم، وفاداری در عشق بیان شده است، اما علاوه بر آن، بر

پایداری در شراب‌نوشی نیز تأکید شده است و شاعر می‌گوید که این دو را ترک نمی‌کند؛ حال آن‌که بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۳»، صرفاً بر وفاداری در عشق تأکید دارند و صحبتی از شراب‌نوشی به میان نیامده است.

(مفهوم، صفحه ۱۰۰)

۳۰- گزینه «۳»

(مبین حسن‌زاده)

ابیات «ب، پ و ت» به این مفهوم اشاره دارند که درد عشق و درد روزگار را به هرکسی نمی‌توان گفت و فقط به کسانی که این درد را تجربه کرده باشند، می‌توان بیان کرد و گفتن به غیر خود (کسانی که آن درد را تجربه نکرده‌اند)، بیهوده و بی‌فایده است.

تشریح سایر ابیات:

ابیات «الف و ت»، به نگه داشتن راز اشاره دارند.

(مفهوم، صفحه ۹۳)

جامعه‌شناسی (۱)

۳۱- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

شعار جمهوری فرانسه بر سر در کلیسا ← نظام فرهنگی
پس از تصویب قانون ← نظام سیاسی
تشکیل اتحاد جماهیر شوروی ← نظام سیاسی
مزرعه‌داری اشتراکی ← نظام اقتصادی

(هویت ایرانی (۳)، صفحه‌های ۱۲۷ و ۱۲۸)

۳۲- گزینه ۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ (عقاید و ارزش‌های کلان) آن شکل می‌گیرد و به همین دلیل از آن به «هویت فرهنگی» تعبیر می‌شود.
- هدف اسلام، تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است. لازمه تحقق این هدف، داشتن جمعیت مناسب است.

(هویت ایرانی (۴)، صفحه‌های ۱۳۲، ۱۳۴ و ۱۳۵)

۳۳- گزینه ۴»

(فاطمه صفری)

- رژیم اشغالگر قدس برای تغییر ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی و بیشتر شدن تعداد یهودیان نسبت به مسلمانان و اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه خود، ضمن حذف فیزیکی اعراب مسلمان و آواره کردن آن‌ها به جذب مهاجران یهودی از سراسر دنیا و کوچ دادن آن‌ها به سرزمین‌های اشغالی اقدام می‌کند.

- مردم و دولت ایران می‌کوشند براساس عدالت، با اتکا به دانش و فناوری و با تأکید بر استقلال، خودکفایی، منع خام‌فروشی ثروت‌های طبیعی، حفظ اقتدار و عزت ملی، درون‌زایی در عین برون‌گرایی هویت اقتصادی نوینی را در این سرزمین پایه‌ریزی کنند.

- جهان غرب، هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است. در این شیوه اقتصادی، هدف کنشگران و بنگاه‌های اقتصادی، به‌دست‌آوردن حداکثر سود است و وسیله آن‌ها استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی (کار، سرمایه، مواد، فناوری و...)، برای تضمین حداکثر سود است. این اقتصاد نه براساس رفع نیاز انسان‌ها، بلکه بر محور سود شکل می‌گیرد.

(هویت ایرانی (۴)، صفحه‌های ۱۳۷، ۱۴۰ و ۱۴۱)

۳۴- گزینه ۳»

(یاسین ساعدی)

نویسندگان و متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوین «غرب‌زدگی»، «بازگشت به خویشتن»، «خدمات متقابل اسلام و ایران» و «فطرت» را تدوین کردند.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۳۵- گزینه ۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

نظام فرهنگی و نظام سیاسی بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند. نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند؛ اما اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد. (تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی)

هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، «سیاست» پدید می‌آید. زیرا سیاست، اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین است.

ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری (پولیتی) می‌خواند.

(هویت ایرانی (۳)، صفحه‌های ۱۲۷ و ۱۲۹)

۳۶- گزینه ۴»

(یاسین ساعدی)

بخش‌های مختلف جهان اسلام و از جمله ایران در تاریخ اسلامی خود با هجوم نظامی و سیاسی اقوام مختلف مواجه شده است. جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه ۱۱۰)

۳۷- گزینه ۱»

(کتاب آبی)

- قدرتی که مطابق با رضایت مردم و برخلاف حکم و قانون الهی باشد، قدرت مقبول (اقتدار) اما نامشروع است.

- حکومت اکثریت براساس خواست و میل افراد: دموکراسی

- قدرت مبنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی بشر: مشروعیت دروغین

- پدید نیامدن بدون توافق و پذیرش دیگران: قدرت اجتماعی

(هویت ایرانی (۳)، صفحه‌های ۱۲۶، ۱۲۷ و ۱۲۹)

۳۸- گزینه ۲»

(فاطمه صفری)

بررسی موارد نادرست:

- کشورهای سلطه‌گر غرب، پاشنه آشیل انقلاب اسلامی را اقتصاد می‌دانند. از این رو جنگ اقتصادی تمام‌عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.

- اقتصاد وابسته به نفت، دولت بزرگی به وجود می‌آورد که می‌کوشد هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک درآمدهای نفتی تأمین کند.

- هجوم اقتصادی به ایران در دوره پهلوی از طریق فروش صنایع مونتاژ و تخریب بنیان‌های تولید ملی انجام شد.

(هویت ایرانی (۴)، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۴۱)

۳۹- گزینه ۲»

(ریحانه امینی)

- امروزه جوامع غربی به علت‌هایی مانند بالارفتن سن ازدواج، افزایش بی‌ثباتی، فروپاشی خانواده‌ها و طلاق، رفاه‌زدگی، عافیت‌طلبی و مصرف‌گرایی و به دنبال آن، هزینه پنداشتن فرزندان و... با مسئله کاهش جمعیت و عوارضی چون پیری و سالمندی جمعیت مواجه‌اند.

- جامعه مشترک: جامعه‌ای است که براساس عقاید و ارزش‌های باطل شکل می‌گیرد.

- جامعه فاسق: جامعه‌ای است که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند ولی به آن‌ها پایبند نیستند.

- نهاد سیاست که مسئولیت هماهنگی نهادها را برعهده دارد، برای حل مشکلات جمعیتی چاره‌اندیشی می‌کند و با همراهی و همکاری مردم تدابیر و راه‌حلی را به اجرا درمی‌آورد که «سیاست‌های جمعیتی» نامیده می‌شود.

(هویت ایرانی (۴)، صفحه‌های ۱۳۵ و ۱۳۶)

۴۰- گزینه ۱»

(یاسین ساعدی)

هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. یکی از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب، تحولات هویتی است.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۲)

عربی زبان قرآن (۱)

۴۱- گزینه «۱»

(امیر حسین زارعی)

«من الحيوانات اللبونة التي»: از حیوانات پستانداری است که (رد گزینه «۴») / «تُرْضِعُ صِغَارَهَا»: بچه‌هایشان را شیر می‌دهند (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۴۲- گزینه «۲»

(آرمین ساعرنده)

«سألتنی والدتی»: مادرم از من پرسید (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «أَنْ أَعْرِفَ إلیک»: به تو بشناسانم (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «أَدَى دَوْرًا مَهْمًا»: نقش مهمی را ایفا کرد (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «حیاتک الیومیة»: زندگی روزمره تو، زندگی روزانه تو

(ترجمه)

۴۳- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

«علی الشباب»: جوانان باید، بر جوانان است / «أَنْ یُوَدَّوْا بَعْلَمَهُم»: که با دانش خود ایفا کنند (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «الدَّوْر الرَّئِیْسِی»: نقش اصلی / «فَی تَقْدَمُ بِلَادِهِم»: در پیشرفت کشورشان (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «یُبْنِی» (فعل مجهول): ساخته می‌شود (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «مُسْتَقْبَلِ البلاد»: آینده کشور (رد گزینه «۴») / «بأیدیهم»: با دستان آن‌ها

(ترجمه)

۴۴- گزینه «۳»

(مصطفی قریمی فرد)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «إنتاج» (مصدر): تولید - «المواد المطاطیة»: مواد پلاستیکی
گزینه «۲»: «انحدار»: پایین آمدن - «المتخور المرتفعة»: صخره‌های بلند
گزینه «۴»: «لِحفظ»: برای حفظ - «عجائب»: شگفتی‌ها

(ترجمه)

۴۵- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا صفوی)

«تأکید کرده‌اند»: آكدوا / قد آكدوا (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «می‌توانند»: تستطيع (رد گزینه «۲») / «صداهای گوناگون»: الأصوات المختلفة (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «صحبت کنند»: أن تتکلم (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)

(تعریب)

۴۶- گزینه «۴»

(مرتضی کاظم شیرودی)

ترجمه عبارت: «شرافت آدمی به دانش و ادب است نه به اصل و نسب!» این عبارت درباره ارزش و اهمیت علم و ادب است.
گزینه «۴» درباره دور شدن از اصالت خود است و ربطی به ارزش علم و یا ادب ندارد.

(مفهوم)

۴۷- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیرودی)

ترجمه عبارت: «آن، وسیله‌ای است که صداهای دلفین‌ها را ثبت (ضبط) می‌کند ← دانشنامه» (نادرست)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «عضوی از اعضای بدن است که به کمک آن تنفس می‌کنیم ← بینی»

گزینه «۳»: «وسیله‌ای است که مایع و گاز به وسیله آن منتقل می‌شوند ← لوله»

گزینه «۴»: «مکان‌هایی هستند که نفت از آن‌ها برای صادر کردن منتقل می‌شود ← بندرها»

(واژگان)

۴۸- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیرودی)

با توجه به معنای عبارت می‌توان حرف جر مناسب را در جای خالی قرار داد.
ترجمه عبارت: «دلفینی، نزدیک من در آب، یا خوشحالی می‌پرد، در حالی که یا به کارگیری صداهایی حرف می‌زند.»

(قواعد، بار و مبرور)

۴۹- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

در این گزینه، فعل «یجب» لازم است و مفعول ندارد و فعل لازم مجهول نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الطیار» مفعول است؛ پس، از این جمله، مجهول ساخته می‌شود.

گزینه «۲»: «قسماً» مفعول است؛ بنابراین این جمله امکان مجهول شدن دارد.

گزینه «۴»: «صورة» مفعول است؛ در نتیجه می‌توان این جمله را مجهول کرد.

(قواعد، فعل مجهول)

۵۰- گزینه «۲»

(آرمین ساعرنده)

«یحکم» فعل معلوم و به معنای «حکمرانی می‌کند» می‌باشد.

(قواعد، فعل مجهول)

تاریخ (۱)

۵۱- گزینه «۳»

(پوار میربلوکی)

آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبنی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.

(اقتصاد و معیشت، صفحه ۱۱۸)

۵۲- گزینه «۳»

(پوار میربلوکی)

چینیان تا قرن‌ها، فنون تولید ابریشم را از مردم دیگر کشورها مخفی نگه داشتند، اما سرانجام ایرانیان و رومیان توانستند به این فنون پی ببرند.

(اقتصاد و معیشت، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۵۳- گزینه «۲»

(پوار میربلوکی)

وضعیت اقتصاد و معیشت ایران در دوران باستان همواره تحت تأثیر عوامل سیاسی، مدیریتی و اقلیمی قرار داشت.

(اقتصاد و معیشت، صفحه ۱۲۷)

۵۴- گزینه «۴»

(امیر حسین کاروین)

زرتشت با برخی از آداب نیایش رایج در جامعه خود، که میراث دوران گذشته بود، مانند قربانی کردن و کشتار بی‌رویه حیوانات به‌ویژه گاو مخالف بود و برگزارکنندگان آن‌ها را نکوهش کرده است.

(دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۲۸ و ۱۲۹)

۵۵- گزینه «۳»

(امیر حسین کاروین)

در دوره ساسانیان، دین زرتشتی گسترش و رسمیت یافت و نفوذ و قدرت روحانیان زرتشتی به طرز چشمگیری افزایش یافت.

(دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۳۱ تا ۱۳۳)

۵۶- گزینه «۳»

(امیر حسین کاروین)

در زمان ساسانیان، موبدان ترجیح می‌دادند که مطالب کتاب اوستا را به حافظه بسپارند و به صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند، ولی تحولات دینی این عصر، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و درگرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند؛ هرچند همچنان به نقل شفاهی آن رغبت بیشتری داشتند.

(دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

۵۷- گزینه «۲»

(امیر حسین کاروین)

مانی و پیروان او، کتاب‌های خود را به زبان‌های مختلف می‌نوشتند و گاه برای تفهیم مطالب، از نقاشی استفاده می‌کردند. مانی عقاید خود را در کتابی با عنوان شاپورگان نوشت و به شاپور هدیه کرد. اما این پادشاه ساسانی بر دین زرتشتی باقی ماند. موبدان به شدت با آیین مانوی مخالف بودند. آنان پس از شاپور، اقدامات خود را برای نابودی مانی و مانویان تشدید کردند. سرانجام در زمان بهرام یکم، مانی به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد. پیروان او نیز که تحت تعقیب و شکنجه قرار گرفته بودند، به مناطق مرزی امپراتوری ساسانی و یا سرزمین‌های دیگر گریختند.

(دین و اعتقادات، صفحه ۱۳۵)

۵۸- گزینه «۴»

(پوار میربلوکی)

تقریباً تمامی هزاران لوح گلی کشف شده از تخت جمشید، به خط و زبان ایلامی است.

(زبان، علم و آموزش، صفحه ۱۳۶)

۵۹- گزینه «۱»

(پوار میربلوکی)

زبان‌های ایرانی نو، به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران اسلامی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند.

(زبان، علم و آموزش، صفحه ۱۳۸)

۶۰- گزینه «۴»

(امیر حسین کاروین)

در عصر باستان، قسمتی از برنامه‌های آموزشی و مواد درسی مدارس و آموزشگاه‌ها از قبیل آموختن اصول دین زرتشتی، فراگیری آداب و رسوم دینی و میهنی و مختصری خواندن و نوشتن، همگانی بود. علاوه بر آن، برای گروه‌های مختلف، آموزش‌های ویژه‌ای وجود داشت.

(زبان، علم و آموزش، صفحه‌های ۱۴۰ و ۱۴۱)

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

عوامل اثرگذار مانند آب، خاک، شیب زمین و ... نه تنها در پیدایش سکونتگاه‌ها، بلکه در تغییرات به وجود آمده در آن‌ها نقش دارد. شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب، در گسترش سکونتگاه‌ها اثرگذار است. عوامل طبیعی مانند شیب، ارتفاع، عرض جغرافیایی و عوامل انسانی مانند عامل دفاعی و امنیت، راه‌های تجاری و ... در پیدایش و تغییر سکونتگاه‌ها تأثیرگذار هستند.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

۶۲- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

سکونتگاه‌ها نه تنها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می‌گردند، بلکه انسان بخشی از هویت خود را از قلمروهای سکونتگاهی خود اخذ کرده است و نسبت به زادگاه خود تعلق خاطر و حس دفاع و فداکاری دارد. گوشه‌هایی از این تعلق خاطر را می‌توان در تجارب مردم ایران در طول تاریخ و نقطه عطف آن را در دفاع همه‌جانبه مردم از خاک و وطن اسلامی در هشت سال دفاع مقدس شاهد بود.

عوامل اثرگذار مانند آب، خاک، شیب زمین و ... نه تنها در پیدایش سکونتگاه‌ها، بلکه در تغییرات به وجود آمده در آن‌ها نقش دارد. شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب، در گسترش سکونتگاه‌ها اثرگذار است. هر سکونتگاه از اجزای مختلفی تشکیل شده است. اجزای سکونتگاه‌های روستایی شامل خانه‌ها، مزارع، چراگاه‌ها، باغ‌ها، مکان‌های عمومی، مساجد، میدان‌ها و شبکه معابر یا راه‌ها است. اجزای سکونتگاه شهری اغلب شامل کاشانه‌ها (آپارتمان‌ها)، خیابان‌ها، میدان‌ها، مکان‌های آموزشی و تفریحی، دانشگاه‌ها، بازار و مراکز درمانی است. چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۷)

۶۳- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد. رشد سریع جمعیت از یک‌سو، بر تعداد جمعیت شهرها افزوده و از سوی دیگر با تبدیل نقاط روستایی به شهر (تأسیس شهرداری)، تعداد نقاط شهری را افزایش داده است.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۹۰)

۶۴- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد. رشد سریع جمعیت از یک‌سو، بر تعداد جمعیت شهرها افزوده و از سوی دیگر با تبدیل نقاط روستایی به شهر (تأسیس شهرداری)، تعداد نقاط شهری را افزایش داده است. در سه دهه اخیر، ایران شاهد تغییرات زیادی در جمعیت و ظاهر سکونتگاه‌های خود بوده است. این تغییرات در شیوه زندگی اجتماعی - اقتصادی آنان هم اثر داشته است.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۹۰)

۶۵- گزینه «۳»

(زهر اکتیبه)

عبارات «الف»، «د» و «ه» درست هستند.

بررسی سایر عبارات:

ب) توجه همه‌جانبه به سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد. به طور مثال کشاورزی رونق نمی‌گیرد مگر اینکه امکانات مناسبی توسط بخش خدمات و صنعت فراهم شود.

ج) شناخت توان‌های محیطی به انسان کمک می‌کند تا از مکان‌ها به طور صحیح و بهینه استفاده کند.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۴)

۶۶- گزینه «۳»

(زهر اکتیبه)

محدودیت در منابع آب و خاک، بهره‌وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی‌ثباتی در قیمت محصولات و ... از جمله مشکلات تولیدات زراعی در کشور است که باعث شده است کشورمان در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات وابسته باشد.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۵)

۶۷- گزینه «۲»

(زهر اکتیبه)

اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی کشور شده است.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۶)

۶۸- گزینه «۲»

(کنکور قارچ از کشور ۹۹)

با کشت گلخانه‌ای، می‌توان محصولات مختلف را در طول سال و در همه‌جا به بار آورد و محدودیت‌های باغداری، مانند اینکه هر استان میوه و محصول ویژه خود را تولید کند، در آن وجود ندارد.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۷)

۶۹- گزینه «۴»

(زهر اکتیبه)

فعالیت‌های اقتصادی در سه بخش انجام می‌شود؛ کشاورزی، صنعت و خدمات. توجه همه‌جانبه به سه بخش مذکور نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد. به‌طور مثال کشاورزی رونق نمی‌گیرد مگر اینکه امکانات مناسبی توسط بخش خدمات و صنعت فراهم شود. پاسخ به سؤالات زیر کمک می‌کند تا وابستگی بین بخش‌های مختلف اقتصادی بهتر درک شود. میزان استفاده از ابزارآلات کشاورزی چه تأثیری در میزان و کیفیت محصولات کشاورزی دارد؟ و ...

امروزه، بخش خدمات کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند. به طور مثال رشد و توسعه بخش‌های کشاورزی و صنعت وابسته به تحقیقات و پژوهش‌های متعددی است که توسط بخش خدمات انجام می‌شود.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌های ۹۴ و ۱۰۲)

۷۰- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

- پیکره‌بندی طبیعی این سرزمین، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند، دشت‌های وسیع، سواحل گوناگون و بیابان‌های شگفت‌انگیز گردشگری زمین‌گردی (ژئوتوریسم) را ایجاد کرده است.

- وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ، از هزاره‌های قبل از میلاد تاکنون، کشور ما را به یکی از خاستگاه‌های تمدن بشری تبدیل نموده است که پیامد آن، وجود بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی در کشور است. این توانمندی، جاذب میلیون‌ها گردشگر، محقق و علاقه‌مند از داخل و خارج کشور است.

- وجود مراکز گوناگون فرهنگی مانند موزه‌ها، جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها، مراکز علمی و تفریحی، مراکز خرید، مراکز درمانی و ... که هر کدام مقصد بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی است.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۱۰۴)

منطق

۷۱- گزینه «۳»

(مفهم قاسمی)

اگر زیاد صحبت کنی، کلافه می‌شوم. همان‌طور که ملاحظه می‌شود در این گزینه هم تالی قبل از مقدم آمده و هم ادات شرط حذف شده است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تالی قبل از مقدم آمده اما ادات شرط حذف نشده است.

گزینه «۲»: ادات شرط حذف شده اما تالی قبل از مقدم نیامده است.

گزینه «۴»: ادات شرط حذف شده اما تالی قبل از مقدم نیامده است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۷۲- گزینه «۳»

(مفهم رضایی‌بقا)

در قضیه شرطی منفصل مانعة‌الجمع، جمع هر دوی مقدم و تالی با یکدیگر ناممکن است، اما این‌که هیچ‌کدام از مقدم و تالی رخ ندهند، ممکن است. جسم می‌تواند هم رسانا و هم غیرفلز باشد، مثل آب. پس گزینه «۴» مانعة‌الجمع نیست. ماه می‌تواند هم به دور خورشید بگردد و هم به دور زمین. پس گزینه «۲» هم مانعة‌الجمع نیست. قضیه نمی‌تواند هم حملی باشد و هم منفصل حقیقی اما قضیه می‌تواند نه حملی باشد و نه منفصل حقیقی؛ مثلاً منفصل مانعة‌الجمع یا مانعة‌الرفع باشد. پس گزینه «۳» مانعة‌الجمع است. موجود می‌تواند هم جاندار باشد و هم بدون احساس (گیاهان)، اما نمی‌تواند نه جاندار باشد نه بدون احساس. پس قضیه گزینه «۱» مانعة‌الرفع است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

۷۳- گزینه «۲»

(پارسا و کیلی)

در هر چهار گزینه با عباراتی با ظاهر «یا...یا...» مواجهیم. اختلاف این عبارات می‌تواند در دو مورد باشد: یکی «نوع قضیه شرطی منفصله» و دیگری «قضیه شرطی بودن یا نبودن». برای بررسی هر دو مورد باید معیار تعیین نوع قضیه شرطی منفصله را پیاده نماییم. این معیار بدین شرح است:

مرحله ۱) دو سؤال می‌پرسیم:

«آیا می‌شود هر دو؟ (امکان دارد هر دو جزء قضیه شرطی منفصله با هم صادق باشند؟)»

«آیا می‌شود هیچ‌کدام؟ (امکان دارد هر دو جزء قضیه شرطی منفصله با هم کاذب باشند؟)»

مرحله ۲) اگر جواب سؤال اول و سؤال دوم، «نه» باشد، منفصله حقیقی است.

سؤال اول «نه» ولی سؤال دوم «بله» باشد، منفصله مانعة‌الجمع است.

سؤال اول «بله» ولی سؤال دوم «نه» باشد، منفصله مانعة‌الرفع است.

سؤال اول و سؤال دوم، «بله» باشد، اصلاً شرطی منفصله نیست.

حال به بررسی عبارات موجود در گزینه‌ها می‌پردازیم:

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آیا می‌شود نتیجه استدلال هم قطعی باشد و هم احتمالی باشد؟ خیر.

آیا می‌شود نتیجه استدلال نه قطعی باشد و نه احتمالی باشد؟ خیر.

پس اولاً قضیه شرطی منفصله است و ثانیاً منفصله حقیقی است.

گزینه «۲»: آیا می‌شود دیوار هم سفید باشد و هم مشکی نباشد؟ بله.

آیا می‌شود دیوار هم سفید نباشد و هم مشکی باشد؟ بله.

پس اساساً قضیه شرطی منفصله نیست.

گزینه «۳»: آیا می‌شود مثلث هم دارای سه ضلع باشد و هم دارای سه زاویه باشد؟ بله.

آیا می‌شود مثلث نه دارای سه ضلع باشد و نه دارای سه زاویه باشد؟ خیر.

پس اولاً قضیه شرطی منفصله است و ثانیاً منفصله مانعة‌الرفع است.

گزینه «۴»: آیا می‌شود انسان هم زنده نباشد و هم تنفس سلولی نکند؟ خیر.

آیا می‌شود انسان هم زنده باشد و هم تنفس سلولی نکند؟ خیر.

پس اولاً قضیه شرطی منفصله است و ثانیاً منفصله حقیقی است.

چنان‌چه می‌بینیم در تمام گزینه‌ها به‌جز گزینه «۲»، قضیه شرطی منفصله داریم ولی در گزینه «۲»، اساساً قضیه شرطی نداریم.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۹)

۷۴- گزینه «۱»

(مفهم رضایی‌بقا)

قیاس استثنایی انفصالی حقیقی (منفصل)، در هر چهار حالت معتبر است. اما قیاس استثنایی اتصالی (متصل) در صورتی که مقدمه دوم آن، وضع مقدم یا رفع تالی باشد، معتبر است و اگر رفع مقدم یا وضع تالی باشد، نامعتبر است. گزینه‌های ۲ و ۳ رفع مقدم هستند و گزینه «۴» وضع تالی است. پس نامعتبرند.

گزینه «۱» یک قیاس استثنایی انفصالی است که مقدمه اول آن «این موجود یا انسان است یا غیرانسان» قضیه منفصل حقیقی است و از اثبات طرف دوم (غیرانسان) ← چیزی که بی‌جان است، غیرانسان است) به نفی طرف اول (انسان) رسیده است و معتبر است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳)

۷۵- گزینه «۳»

(پارسا و کیلی)

استدلال موجود در صورت تست، یک استدلال قیاسی استثنایی انفصالی حقیقی است. حال یکی یکی به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم تا در نهایت به گزاره مناسب در وصف آن برسیم.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برای بررسی اعتبار قیاس استثنایی انفصالی حقیقی، لازم است که حالات مختلف نتیجه‌گیری از آن را بررسی کنیم.

به‌طور کلی چهار حالت قابل فرض برای نتیجه‌گیری وجود دارد:

حالت اول: از اثبات طرف اول توسط مقدمه دوم، نفی طرف دوم را نتیجه بگیریم.

حالت دوم: از نفی طرف اول توسط مقدمه دوم، اثبات طرف دوم را نتیجه بگیریم.

حالت سوم: از اثبات طرف دوم توسط مقدمه دوم، نفی طرف اول را نتیجه بگیریم.

حالت چهارم: از نفی طرف دوم توسط مقدمه دوم، اثبات طرف اول را نتیجه بگیریم.

در استدلال سوم، ماده و محتوای اشتباه نداریم. پس مغالطه در ماده نداریم. همچنین اگر دقت کنیم، مغالطه وضع تالی رخ داده است. پس مغالطه در صورت داریم.

(سنپشگری در تفکر، صفحه ۹۸)

۷۷- گزینه ۱

(پارسا وکیل)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «در علومى مانند فلسفه، ریاضیات و معارف دینی در پی فهم حقایق هستیم. به استدلال‌هایی که در این علوم به کار می‌روند، «برهان» می‌گویند.» چنانچه می‌بینیم، کاربرد داشتن در ریاضیات، مختص برهان است نه جدل و این گزاره به درستی بیان شده است. پس این گزینه صحیح است.

گزینه ۲: «گاهی در زندگی در پی قانع کردن دیگران هستیم [...] در گذشته چنین استدلال‌هایی را در فن «خطابه» بررسی می‌کردند.» چنانچه می‌بینیم، در خطابه، هدف تغییر نظر مخاطب است در حالی که در برهان، هدف دستیابی به حقیقت است. پس این گزینه غلط است.

گزینه ۳: «استدلال‌ها برحسب «هدف» آن‌ها به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند که سه مورد از آن‌ها، «برهان» و «جدل» و «خطابه» می‌باشند. پس این گزینه غلط است.

گزینه ۴: «گاهی در بحث با دیگران تنها در پی غلبه بر آن‌ها هستیم [...] در گذشته این‌گونه استدلال‌ها را در فن «جدل» بررسی می‌کردند.» چنانچه از توضیحات گزینه ۱ و این گزینه می‌بینیم، هدف برهان با هدف جدل فرق دارد. پس این گزینه غلط است.

(سنپشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۷۸- گزینه ۳

(مهمر قاسمی)

متفکر نقاد هنگام شنیدن یک مطلب یا تصمیم‌گیری، آن را از وجوه مختلفی بررسی می‌کند نه از یک زاویه خاص.

(سنپشگری در تفکر، صفحه ۹۹)

۷۹- گزینه ۴

(مهمر رضایی‌بغا)

هرگاه صفات مثبتی مثل «دارای درک درست» را به طرفداران یک نظر نسبت دهیم، دچار مغالطه تله‌گذاری شده‌ایم.

(سنپشگری در تفکر، صفحه ۱۰۹)

۸۰- گزینه ۴

(مهمر قاسمی)

در این عبارت گوینده از حس طمع فرد استفاده کرده و او را وسوسه کرده تا برای رسیدن به درآمد و اموال زیاد هرکاری را که او می‌گوید انجام دهد. پس مغالطه توسل به احساسات است.

رد گزینه ۱: «تله‌گذاری نیست، چون ویژگی مثبتی را به پیروان یک نظریه نسبت نداده است تا افراد به پذیرش آن ترغیب شوند. صرفاً حس طمع شخص را برای گوش کردن به سخنان خود برانگیخته است.

(سنپشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

با بررسی این حالات درمی‌یابیم که در قیاس استثنایی انفصالی حقیقی همه این چهار حالت معتبر می‌باشند. حال به بررسی استدلال مذکور می‌پردازیم. در این استدلال، از نفی طرف اول توسط مقدمه دوم (علم تصور نیست)، اثبات طرف دوم (علم دارای حکم است) را نتیجه گرفته‌ایم. می‌بینیم که این حالت معتبر است و مغالطه نیست. پس گزینه ۱ رد می‌شود.

گزینه ۲: ما با استدلال قیاسی طرفیم و می‌دانیم که در استدلال قیاسی، نتیجه به نحوی ضروری (الزامی) از مقدمات استنتاج می‌شود. پس گزینه ۲ نیز رد می‌شود.

گزینه ۳: در روند استنتاج از این استدلال، از نفی طرف اول توسط مقدمه دوم، اثبات طرف دوم نتیجه گرفته شده است. پس این گزینه صحیح است و پاسخ تست می‌باشد.

گزینه ۴: در مقدمه اول، ما با یک قضیه شرطی منفصله به صورت «علم یا تصور است یا دارای حکم» روبه‌رویم که از نوع حقیقی است، زیرا نه می‌شود که علم هم تصور باشد و هم دارای حکم باشد و نه می‌شود که علم هم تصور نباشد و هم دارای حکم نباشد. بنابراین، می‌فهمیم که در قضیه شرطی منفصله حقیقی، هم اجتماع (یعنی صادق بودن هم زمان دو طرف) و هم ارتفاع (یعنی کاذب بودن همزمان دو طرف) طرفین محال است، نه صرفاً یکی از آن‌ها.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۳)

۷۶- گزینه ۴

(پارسا وکیل)

به‌طور کلی هر استدلال، دو جنبه دارد:

اول) صورت استدلال است که همان شکل، ساختار و نحوه قرارگیری مقدمات و نحوه نتیجه‌گیری از آن‌هاست که از قوانین خاصی تبعیت می‌کند. دوم) ماده استدلال است که همان محتوایی است که از منابع گوناگون کسب شده‌اند و در استدلال استفاده می‌شوند.

حال مغالطه در استدلال می‌تواند مربوط به صورت آن، ماده آن یا هر دو باشد. در صورتی که محتوای مقدمات یک استدلال نادرست باشند، «مغالطه در ماده» داریم و در صورتی که خطا ناشی از صورت استدلال و روند نتیجه‌گیری نتیجه از مقدمات باشد، «مغالطه در صورت» داریم.

حال استدلال‌های صورت سؤال را بررسی می‌کنیم.

در استدلال نخست، ماده و محتوای اشتباه داریم، زیرا محتوای مقدمه دوم کاذب است و «هر استقرایی دارای نتیجه کاذب نیست» بلکه «هر استقرایی دارای نتیجه احتمالی است». پس مغالطه در ماده داریم. همچنین اگر دقت کنیم، تمامی شروط سه‌گانه اعتبار قیاس اقترانی را داراست. پس مغالطه در صورت نداریم.

در استدلال دوم، ماده و محتوای اشتباه نداریم. پس مغالطه در ماده نداریم. همچنین اگر دقت کنیم، شرط دوم از شروط سه‌گانه قیاس اقترانی را ندارد زیرا حد وسط در هر دو مقدمه، دارای علامت منفی است. پس مغالطه در صورت داریم.

اقتصاد

۸۱- گزینه «۴»

(سارا معصوم زاده)

الف) رشد و پیشرفت، نقطه مقابل رکود است.

ب) کشورها معمولاً با سرمایه‌گذاری بیشتر یا به‌کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند و این امر به درآمد بیشتر می‌انجامد.

پ) رشد اقتصادی یک هدف مشترک است، زیرا کشور را قادر می‌سازد کالاها و خدمات بیشتری تولید کند و گام مؤثری برای تأمین نیازها و خواسته‌های شهروندان خود بردارد.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۸۲- گزینه «۳»

(کنکور سراسری نوبت دوم ۱۴۰۲ - تیر ماه)

$$\frac{20}{4} = 5 = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص دهک‌ها در سال ۱۳۸۶}$$

$$\frac{27}{5} = 5.4 = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص دهک‌ها در سال ۱۳۸۷}$$

$$\frac{32}{8} = 4 = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص دهک‌ها در سال ۱۳۸۸}$$

$$\frac{21}{6} = 3.5 = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص دهک‌ها در سال ۱۳۸۹}$$

هرچه شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهک‌ها - نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول) بیشتر باشد: توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و بالعکس. در نتیجه:

- وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۳۸۷ با شاخص دهک ۵/۵، نامناسب‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر سال‌ها است.

- وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۳۸۹ با شاخص دهک ۳/۵، عادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر سال‌ها است.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۸۳- گزینه «۲»

(سارا معصوم زاده)

- سبب‌زمینی فروخته شده به کارخانه تولید چپیس، یک کالای واسطه‌ای محسوب می‌شود؛ و از آنجا که ارزش آن در تولید نهایی (چپیس) محاسبه می‌شود، نباید آن را جداگانه محاسبه کنیم.

- کار بدون دستمزد در محاسبه تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شود. در اینجا دستمزد دریافت‌شده اما مبلغ کمتر است، بنابراین حساب می‌شود.

- خدمات خالکوبی جزء اقتصاد زیرزمینی و غیرقانونی است که در محاسبه لحاظ نمی‌شود. زیرا اطلاعات دقیقی از آن در دسترس نیست و محاسبه آن نوعی مشروعیت‌بخشی به این‌گونه فعالیت‌ها می‌شود.

- تولید ناخالص داخلی، کالاها و خدماتی را که در داخل مرزهای یک کشور تولید می‌شود، اندازه می‌گیرد؛ صرف نظر از این که چه شهروندی آن را تولید کرده است. از این رو، تولید ناخالص داخلی ایران، جمع تمام تولیداتی است که شرکت‌ها و افرادی که در ایران فعالیت می‌کنند، آن‌ها را تولید کرده‌اند؛ حتی اگر بخشی از این تولید متعلق به خارجی‌ها (مثل چینی‌ها) باشد.

- تولید ناخالص داخلی تنها شامل کالاهای نهایی و خدمات تولیدشده در یک سال تقویمی از اول فروردین تا پایان اسفند است. این مقدار شامل فروش اقلام باقی‌مانده از سال قبل نمی‌شود؛ یعنی چیزهایی که در یک سال تولید می‌شود و در سال بعد فروخته می‌شود.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۸۴- گزینه «۲»

(احسان عالی‌نژاد)

الف) برای این که پس‌انداز داشته باشیم باید هزینه‌ها از درآمد کم‌تر باشد.

ب) اجاره منزل در ماه یک مبلغ مشخص است و تغییر نمی‌کند، بنابراین ثابت است. علاوه بر آن چون این هزینه به‌صورت اتفاقی رخ نمی‌دهد و در هر ماه وجود دارد بنابراین قابل پیش‌بینی و برنامه‌ریزی است.

(بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۴ و ۱۳۷)

۸۵- گزینه ۱»

(امسان عالی نژاد)

الف) می توان مراحل بودجه بندی را در چهار مرحله زیر خلاصه کرد:

۱) از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، این درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

۲) هزینه های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

۳) مجموع درآمدها و هزینه های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

۴) اگر هزینه ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیر ضروری را کم کنید یا فرصت هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

ب) منظور از خرید مقایسه ای، فرایند بررسی قیمت ها و ویژگی های محصولات مشابه قبل از تصمیم گیری برای خرید است.

(بودجه بندی و تصمیم گیری در مقارچ، صفحه های ۱۳۷ و ۱۴۴)

۸۶- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

$$30 = 3 + 5 + 1 + 4 + 5 + 5 + 7 + 2 + 6 = \text{مجموع مخارج سالیانه}$$

$$27 = 30 - 57 = \text{میزان پس انداز فرد}$$

$$4/5 = 27 \times \frac{20}{100} = \text{مقدار خمس}$$

(بودجه بندی، صفحه های ۱۳۴ تا ۱۳۶ و ۱۳۸)

۸۷- گزینه ۲»

(سارا شریفی)

(الف)

$$A = 5 + 15 + 1 + 65 + 3 + 2 + 75 + 1 + 4 = \text{مجموع مخارج فرد}$$

$$= 12/45 \text{ میلیون ریال}$$

$$A = 55 - 22/45 = 35 - 12 = \text{پس انداز ماهانه فرد}$$

(ب)

$$\text{درصد} = \frac{3/65}{12/45} \times 100 = 29/31 = \text{مخارج ماهانه صرف شده برای حمل و نقل}$$

(بودجه بندی، صفحه های ۱۳۳ تا ۱۳۶)

۸۸- گزینه ۴»

(سارا معصوم زاده)

الف) قناعت و ساده زیستی کمک می کند تا هم بخشی از درآمد خود را برای مصارف مهم تر پس انداز کنید و هم با آرامش روحی و روانی، انتخاب اقتصادی مناسبی را در زندگی تجربه کنید. قناعت به معنای تلاش نکردن در راه توسعه اقتصادی نیست.

ب) مفهوم اتلاف به معنای دور ریختن و هدر دادن منابع است.

پ) یکی از روش های مصرف مسئولانه، روش «ب» است: بهینه

مصرف کردن، بازیافت، بازیافت، بازداشتن، بازتفکر، باز مصرف

ت) باز مصرف به معنای استفاده از چیزی بیش از یک بار است.

(تصمیم گیری در مقارچ، صفحه های ۱۴۷ تا ۱۴۹)

۸۹- گزینه ۲»

(امسان عالی نژاد)

خرید مقایسه ای به ترتیب زیر انجام می گیرد:

اول: تعریف مسئله

شامل بیان این که واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله ای نیاز به خرید و مصرف دارید؛ مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه ای برنامه ریزی می کنند. این خرید مناسبی برای آن ها نیست، بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.

دوم: فهرست گزینه ها

شامل مواردی که می تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.

سوم: تعیین معیارها

معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است: مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید مهم است.

چهارم: ارزیابی

شامل سنجش گزینه ها بر اساس معیارهای مختلف است.

پنجم: تصمیم گیری

انتخاب گزینه نهایی

(تصمیم گیری در مقارچ، صفحه ۱۴۴)

۹۰- گزینه ۴»

(امسان عالی نژاد)

ارائه اطلاعات به تنهایی بد نیست و موجب آگاهی خریدار در خرید می شود.

ارائه اطلاعات نادرست، روشی ناصحیح و برای تحریک خریدار است.

(تصمیم گیری در مقارچ، صفحه ۱۴۶)

فارسی (۱)

۱۰۱- گزینه «۱»

(امیرمهر حسن زاده)

«پلاس»: گلیم درشت و کلفت / «مخدول»: خوار (نه خار)

معنای سایر واژه‌ها به درستی ذکر شده است.

(نفت، ترکیبی)

۱۰۲- گزینه «۲»

(امیرمهر حسن زاده)

«هلیم» املائی درست این واژه است؛ در سایر گزینه‌ها غلط املائی به چشم نمی‌خورد.

(املا، صفحه ۱۲۲)

۱۰۳- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا علویان)

در این گزینه سعدی شیرازی از تضمین استفاده نکرده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سعدی مصراع دوم را از آیه قرآن تضمین کرده است.

گزینه «۲»: حافظ بخشی از مصراع دوم را از رودکی تضمین کرده است.

گزینه «۳»: حافظ بخشی از مصراع دوم را از آیه قرآن تضمین کرده است.

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۱۲۷)

۱۰۴- گزینه «۳»

(مریم پیروی)

جناس: «بار» و «یار» از نوع ناقص اختلافی

تمثیل: «شتر مست کشد بار گران را»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جناس ندارد. / تمثیل: «طعمه هر مرغی انجیر نیست»

گزینه «۲»: جناس ندارد. / مصراع دوم تمثیل دارد.

گزینه «۴»: «چنین» و «چین» جناس ناقص افزایشی / تمثیل ندارد.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۵- گزینه «۴»

(امیرمهر حسن زاده)

آرایه‌های ذکر شده به ترتیب در این گزینه یافت می‌شوند.

تشریح ابیات:

ب) دریای عشق

ج) «بر باد بودن» کنایه از «بی پایه و اساس بودن»

د) نان، جان (جناس ناهمسان)

الف) اغراق و زیاده‌روی در صدا و خروش سپاهیان

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۶- گزینه «۱»

(هسین پرهیزگار)

در این گزینه دو جمله مرکب به چشم می‌خورد: جسمی نیست که از او سخت ننالد؛ چشمی نیست که از او سخت نگیرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: دو جمله ساده دارد: گاه خزان آرد و گاه بهار [آرد].

گزینه «۳»: دو جمله ساده دارد: بر سرکشان به ستم حمله کرده است [و] از خسروان به قهر دمار برده است.

گزینه «۴»: دو جمله ساده دارد: ... بر سر خشم است یا سخنی از رضا می‌رود؟

(دستور زبان فارسی، صفحه ۱۲۶)

۱۰۷- گزینه «۴»

(هسین پرهیزگار)

در این بیت «ت» مفعول است و در سایر ابیات ضمیر پیوسته، مضاف‌الیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دست از دامن تو: مضاف‌الیه

گزینه «۲»: از دست تو: مضاف‌الیه

گزینه «۳»: شور غم عشق او: مضاف‌الیه

(دستور زبان فارسی، صفحه ۱۲۶)

۱۰۸- گزینه «۱»

(مریم پیروی)

گزینه «۱»: بازگشت به اصل (هر فرعی به اصل خود باز می‌گردد).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»: اصالت ذات (ذات اشیا و افراد تغییر ناپذیر است و هر چیزی براساس آن رخ می‌دهد).

(مفهوم، ترکیبی)

۱۰۹- گزینه «۳»

(مریم پیروی)

مفهوم شعر سوال: تأثیر همنشین بد در انسان

بیت سوم: تأثیر همنشین خوب

بررسی سایر ابیات:

گزینه «۱»: تلاش برای تغییر شرایط

گزینه «۲»: اعمال از ذات انسان پدید می‌آید.

گزینه «۴»: اهمیت نداشتن اصل و نسب

(مفهوم، صفحه ۱۱۶)

۱۱۰- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا علویان)

هر دو بیت اشاره به این دارند که نمی‌توان صرف ظاهر به باطن پی‌برد؛ چه بسا ابلیس در ظاهر آدم در میان مردم حضور پیدا کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ذات بد تغییر نمی‌کند.

گزینه «۲»: وارستگی و ترک تعلقات دنیوی

گزینه «۴»: باور به یگانگی خدا و توحید

(مفهوم، ترکیبی)

دین و زندگی (۱)

۱۱۱- گزینه «۴»

(مفسر بیاتی)

مولوی در بیت «این نکته رمز اگر بدانی، دانی/ هر چیز که در جستن آنی، آنی» با سخن حضرت علی (ع) که می‌فرماید: «ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد» هم‌نوا شده است.

(دوستی با خدا، ص ۱۱۷)

۱۱۲- گزینه «۲»

(مرتضی مصطفی کبیر)

اگر نماز را کوچک بشماریم و نسبت به آنچه در نماز می‌گوییم و انجام می‌دهیم درک صحیح داشته باشیم، نه تنها از گناهان که حتی از برخی مکروهات هم به تدریج دور خواهیم شد.

(یاری از نماز و روزه، ص ۱۳۱)

۱۱۳- گزینه «۲»

(مفسر رضایی بقا)

میزان موفقیت انسان در رسیدن به هدف‌های بزرگ، به میزان تسلط او بر خویش، خودنگهداری و «تقوا» بستگی دارد و هر قدر هدف بزرگ‌تر باشد، تقوای بیشتری می‌طلبد. تقوا از ثمرات روزه است و به این مفهوم در آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ» ای کسانی که ایمان آورده‌اید، روزه بر شما مقرر شده است. همان‌گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند، مقرر شده بود. باشد که تقوا پیشه کنید.» اشاره شده است.

(یاری از نماز و روزه، ص ۱۳۵)

۱۱۴- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

تکرار دائمی نماز در شبانه‌روز، آراستگی و پاکی را در طول روز حفظ می‌کند و زندگی را پاک و باصفا می‌سازد.

عفاف حالتی در انسان است که به وسیله آن خود را در برابر تندروری‌ها و کندروی‌ها کنترل می‌کند تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه‌روی پیش رود و از آن خارج نشود؛ یعنی در برآورده کردن هر یک از علایق و نیازهای درونی به گونه‌ای عمل نمی‌کند که یا به طور کامل غرق در آن شود و از دیگر نیازها غافل شود یا به طور کل آن را کنار گذارد و به کوتاهی و تغریط دچار شود؛ بلکه در حد مطلوب و صحیح به برآورده کردن همه نیازها توجه دارد.

(فضیلت آراستگی، ص ۱۴۴ و ۱۴۵)

۱۱۵- گزینه «۲»

(فریدین سماقی)

امام علی (ع) می‌فرماید: «مبادا خود را برای جلب توجه دیگران بیارایی که در این صورت ناچار می‌شوی با انجام گناه به جنگ خدا بروی.»

(فضیلت آراستگی، ص ۱۴۶)

۱۱۶- گزینه «۴»

(مفسر رضایی بقا)

کسی که غسل بر او واجب است، اگر عمدتاً تا اذان صبح غسل نکند یا اگر وظیفه‌اش تیمم است، عمدتاً تیمم نکند، نمی‌تواند روزه بگیرد. البته اگر سهل انگاری کند و غسل نکند تا وقت تنگ شود، می‌تواند با تیمم روزه بگیرد و روزه‌اش صحیح است؛ اما در مورد غسل نکردن، معصیت کرده است. **نکته:** توجه داشته باشید که سهواً کاری را انجام ندادن با سهل انگاری کردن متفاوت است و انسان سهل انگار به نوعی به صورت عملی وظیفه‌اش را انجام نمی‌دهد. پس گزینه «۴» درست است.

(یاری از نماز و روزه، ص ۱۳۷)

۱۱۷- گزینه «۲»

(مرتضی مصطفی کبیر)

عبارت قرآنی «و الله يعلم ما تصنعون: و خدا می‌داند چه می‌کنید.» مؤید توجه به حضور خدا در زندگی و نظارت او بر اعمال ما انسان‌ها است و موجب می‌شود تا انسان دست به هر کاری نزند و از گناهان دوری کند. امام صادق (ع) می‌فرماید: «هر کس می‌خواهد بداند آیا نمازش پذیرفته شده یا نه، باید ببیند که نماز، او را از گناه و زشتی باز داشته است یا نه. به هر مقدار که نمازش سبب دوری او از گناه و منکر شود، این نماز قبول شده است.» پس اگر می‌بینیم که با خواندن نماز در حال دور شدن از گناهان هستیم، معلوم می‌شود نمازمان مورد قبول خدا قرار گرفته و اگر نماز ما را از گناه زشتی باز ندارد، معلوم می‌شود که عیب و نقصی در نماز خواندن هست که این موضوع به تأثیرگذاری نماز در اعمال اشاره دارد و در عبارت قرآنی «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ» مشهود است.

(یاری از نماز و روزه، ص ۱۳۰ و ۱۳۱)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مفسر بیاتی)

امام سجاد (ع) در دعای مناجات‌المحبین می‌فرماید: «بارالها! خوب می‌دانم هر کس لذت دوستی‌ات را چشیده باشد، غیر تو را اختیار نکند و آن کس که با تو انس گیرد، لحظه‌ای از تو روی گردان نشود.»

(دوستی با خدا، ص ۱۱۶)

۱۱۹- گزینه «۱»

(عباس سیدشیرازی)

پیامبر (ص) با وجود آن که مردان را به کوتاه کردن ناخن سفارش می‌کرد، اما به زنان توصیه می‌کرد ناخن‌های خود را مقداری بلند بگذارند چون برای آنان زیباتر است.

پیشوایان ما هم در آراستگی باطنی خود تلاش می‌کردند یعنی آراسته به زیبایی‌های اخلاقی بودند و هم به آراستگی ظاهری خود توجه داشتند و مؤمنان را نیز به رعایت آن دعوت می‌کردند و آراستگی را از اخلاق مؤمنان می‌دانستند.

(فضیلت آراستگی، ص ۱۴۳ و ۱۴۴)

۱۲۰- گزینه «۲»

(یاسین ساعری)

همه پیامبران، از حضرت نوح (ع) و حضرت ابراهیم (ع) تا پیامبر اسلام (ص) زندگی خود را مبارزه با ستم و پلیدی گذراندند و پرچم مبارزه را از نسلی به نسل بعد منتقل کردند. نمی‌شود کسی دوستدار خداوند باشد؛ اما زشتی و ستم را در جامعه ببیند و سکوت اختیار کند. از این‌رو، «جهاد در راه خدا» در برنامه تمام پیامبران الهی بوده و بیشتر آنان در حال مبارزه با ستمگران به شهادت رسیده‌اند.

عشق به خدا چون اکسیری است که مرده را حیات می‌بخشد و زندگی حقیقی به وی عطا می‌کند.

(دوستی با خدا، ص ۱۱۸ و ۱۲۱)

زبان انگلیسی (۱)

۱۲۱- گزینه «۳»

(رحمت الله استیری)

ترجمه جمله: «تلاش کن تکالیف را به موقع انجام دهی وگرنه ممکن است به مشکل بخوری.»

نکته مهم درسی:

با توجه به شکل ساده «be» در ادامه جمله، در جای خالی نیاز به فعل «modal» داریم (رد گزینه «۴»). هیچ دلیلی برای استفاده از ساختار سؤالی وجود ندارد (رد گزینه «۲»). به کارگیری «should» هیچ ارتباطی با مفهوم جمله ندارد (رد گزینه «۱»).

(کرامر)

۱۲۲- گزینه «۱»

(رحمت الله استیری)

ترجمه جمله: «آن‌ها در تاریخ ۳ سپتامبر، ساعت ۷ بعدازظهر کشور را ترک کردند.»

نکته مهم درسی:

قبل از تاریخ از حرف اضافه «on» استفاده می‌شود (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). قبل از ساعت از حرف اضافه «at» استفاده می‌شود (رد گزینه‌های «۳» و «۴»). برای عبارت «the evening» از حرف اضافه «in» استفاده می‌شود (رد گزینه‌های «۲» و «۴»).

(کرامر)

۱۲۳- گزینه «۴»

(مجتبی درویشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «در طول هفته، باید زود بیدار شویم و به مدرسه برویم اما جمعه‌ها می‌توانیم بخوابیم و در خانه استراحت کنیم.»

نکته مهم درسی:

با توجه به مفهوم جمله، در قسمت اول جمله، اجبار و در قسمت دوم جمله، اختیار مطرح است.

(کرامر)

۱۲۴- گزینه «۳»

(مجتبی درویشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «آن نقاشی یک آفرینش زیبا بود و نشان می‌داد که هنرمند چگونه از رنگ‌ها و جزئیات زیادی برای ساختن چیزی خاص استفاده کرده است.»

(۲) مقصد

(۱) کارگزار

(۴) تعطیلات

(۳) ایجاد، خلق، مخلوق

(واژگان)

۱۲۵- گزینه «۱»

(مجتبی درویشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «درخت کهنسال در جنگل رفت و آمد فصول زیادی را دیده بود و صدها سال بلند و محکم ایستاده بود.»

(۲) اهلی، داخلی

(۱) قدیمی، کهنسال

(۴) فرهنگی

(۳) مهمان‌نواز

(واژگان)

۱۲۶- گزینه «۳»

(مهم‌مهری حسنی‌رادر)

ترجمه جمله: «دانش‌آموزان باید بدانند که وقتی در مدرسه هستند نباید هیچ قانونی را زیر پا بگذارند.»

(۱) جذب کردن

(۲) محافظت کردن

(۳) شکستن

(۴) صدمه زدن

نکته مهم درسی:

به عبارت واژگانی «to break rules» به معنای «قانون را زیر پا گذاشتن» توجه کنید.

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

سرگرمی چیزی است که مردم را خوشحال و به آن‌ها کمک می‌کند تا سرگرم شوند. انواع مختلفی از سرگرمی‌ها وجود دارد که مردم از آن‌ها لذت می‌برند. تماشای فیلم و برنامه‌های تلویزیونی یک راه سرگرم‌کننده برای داشتن اوقات خوب است. شما می‌توانید به کمدی‌ها بخندید، با فیلم‌های درام، احساسی یا با فیلم‌های اکشن، هیجان‌زده شوید. گوش دادن به موسیقی یکی دیگر از راه‌های سرگرم‌کننده برای لذت بردن و احساس شادی است. شما می‌توانید به آهنگ‌هایی گوش دهید که از درون به شما احساس خوبی می‌دهند. موسیقی می‌تواند حال شما را بهتر کند و به شما کمک کند لحظات خاص را به یاد آورید. ورزش کردن و بیرون بودن از دیگر راه‌های سرگرم‌کننده برای داشتن اوقات خوب است. شما می‌توانید با دوستان خود در پارک فوتبال بازی کنید، در طبیعت قدم بزنید یا یک بازی تماشا کنید. این یک راه عالی برای فعال ماندن، دوست‌یابی و لذت بردن از فضای باز است.

از سرگرمی می‌توان به‌تنهایی یا با دوستان و خانواده لذت برد. آن [سرگرمی] راهی برای استراحت پس از یک روز پرمشغله یا تفریح در یک روز خاص است. مهم نیست مردم چه نوع سرگرمی را دوست دارند، مهم‌ترین چیز این است که سرگرمی شادی و خوشحالی را وارد زندگی آن‌ها می‌کند.

۱۲۷- گزینه «۲»

(عقیل مهم‌مهری‌روشن)

ترجمه جمله: «موضوع متن چیست؟»

«اشکال مختلف سرگرمی»

(درک مطلب)

۱۲۸- گزینه «۲»

(عقیل مهم‌مهری‌روشن)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر طبق متن، صحیح نیست؟»

«گوش دادن به موسیقی معمولاً حال شما را بدتر می‌کند.»

(درک مطلب)

۱۲۹- گزینه «۱»

(عقیل مهم‌مهری‌روشن)

ترجمه جمله: «عبارت زیرخط‌دار «No matter» در پاراگراف «۲» به معنای «it is not important» (اهمیت ندارد) است.»

(درک مطلب)

۱۳۰- گزینه «۳»

(عقیل مهم‌مهری‌روشن)

ترجمه جمله: «از متن می‌توانیم بفهمیم که فیلم‌ها ...»

«می‌توانند به شما کمک کنند پس از یک روز پرمشغله آرام شوید»

(درک مطلب)